

Încrângătura Angiospermatophyta

Clasa Magnoliopsida

Ordinul Aristolochiales

Familia Aristolochiaceae

Asarum europaeum – pochivnic (Fig. 50)

Este o plantă erbacee frecvent întâlnită din regiunea de câmpie până în cea montană, prin locuri umbroase în păduri de șleau, făgete, făgeto-gorunete, pe soluri revene, bogate în humus de tip mull. În sol are un rizom repent de pe care pornesc două frunze hibernante reniforme, lung pețiolate. Floarea este bisexuată, roșie-negricioasă, trimeră și apare între cele două frunze.

Aristolochia clematitis – mărul lupului, cucurbețică (Fig. 51)

Este frecvent întâlnită pe marginea drumurilor, tufișuri și marginea pădurilor. În sol are un rizom adânc, tulpina aeriană atinge înălțimea de 1 m.

Frunzele pețiolate alterne, simple de formă ovat-triunghiular cu baza cordată.

Flori galbene, câte 2-8 dispuse la axila frunzelor. Fructul este o capsulă filiformă de culoare verde gălbuie. Este o plantă toxică dar și cu utilizări medicinale (datorită principiului activ-acidul aristolochic) putând fi utilizată ca antibiotic.

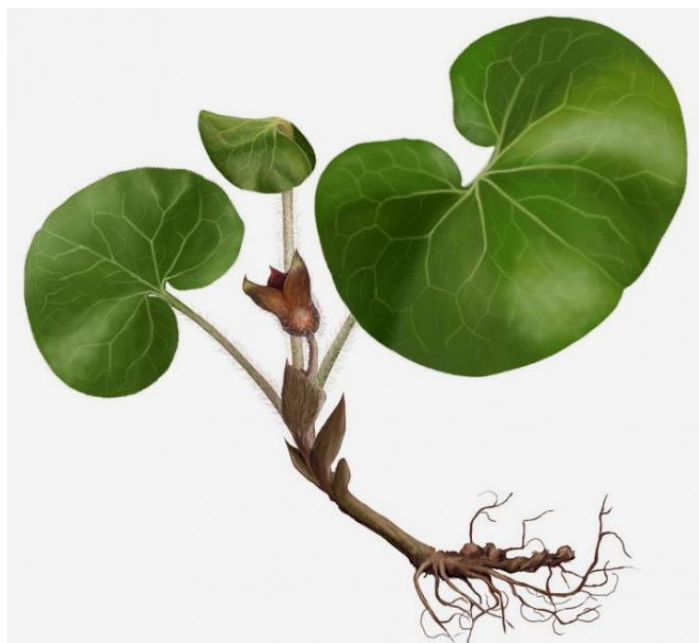

Fig. 50 *Asarum europaeum* – pochivnic

Fig. 51 *Aristolochia clematitis* –
mărul lupului, cucurbețică

Ordinul Ranunculales

Familia Ranunculaceae

Helleborus purpurascens – spânz (Fig. 52)

Plantă erbacee perenă cu un rizom scurt, gros, brun-închis cu o tulpină floriferă ramificată. Frunzele bazale, palmat-sectate cu 5-7 segmente lanceolate întregi, pe margini fin dințate, lung pețiolate. Frunzele tulpinale scurt pețiolate sau sesile formate din 3 segmente la rândul lor din nou segmentate.

Flori mari formate din 5 tepale romboidale, la exterior verzi-purpurii, persistente la fructificație. Este o plantă calcifilă, frecvent răspândit prin rariști și margini de pădure, șleauri, fâgete, arborete de chei, tufărișuri, pajiști pe soluri revene afânate, bogate în baze și substanțe organice.

***Isopyrum thalictroides* – găinuși (Fig. 53)**

Plantă erbacee perenă cu un rizom târător, tulpina floriferă înaltă de 10-25 cm, uneori în partea superioară ramificată. Frunzele bazale lung pețiolate cu foliolele obovate, lobate.

Florile solitare alcătuite din 5 tepale albe. Este răspândită în aproape toate formațiunile forestiere de la câmpie până în etajul fagului pe soluri revene, jilave, afânate cu humus de tip mull, slab acide până la neutre.

Fig. 52 *Helleborus purpurascens* – spânz

Fig. 53 *Isopyrum thalictroides* – găinuși

***Actaea spicata* – orbalț (Fig. 54)**

Plantă erbacee perenă cu rizomul negru-bruniu, viguros cu tulpina floriferă înaltă de 40-70 cm și ramificate la vârf. Frunze compuse din 5 foliole ovate, pe margini reniform serate, lung pețiolate, dispuse altern.

Flori mici, dispuse în raceme simple, terminale sau la axila frunzelor alcătuite din 4-6 tepale albe sau albe-gălbui, uneori dublat deasupra cu încă un ciclu de 4-6 tepale albe lungi fără glande nectarifere. Fructul o bacă neagră cărnoasă, lucioasă, ovoidă de circa 1 cm lungime. Crește prin păduri umbroase din etajul fagului pe soluri reavăn-umede, jilav-umede, moderat-acide până la alcaline cu humus de tip mull.

***Caltha palustris* – calcea calului (Fig. 55)**

Plantă erbacee perenă cu tulpina ascendentă, înaltă de 20-50 cm, fistuloasă în partea superioară ramificată, multifloră. Frunzele bazale lung pețiolate, rotunde, reniforme, întregi, pe margini fin crenate, cele tulpinale scurt pețiolate sau sesile, rotunde sau reniforme.

Florile mari alcătuite din 5-6 tepale galbene-aurii, fără nectarine. Crește pe lângă izvoare, pâraie, șanțuri, mlaștini, pajiști înmlăștinate, în zăvoaie, lunci până în etajul subalpin.

Fig. 54 *Actaea spicata* – orbalț

Fig. 55 *Caltha palustris* – calcea calului

***Nigella arvensis* – negrușcă (Fig. 56)**

Plantă erbacee anuală înaltă de 7-40 cm, frunze alterne de 2-3 ori sectate cu segmente liniare sau filiforme înguste. Flori mari, lung pedunculat formate din 5 tepale albastrui sau albe cu striuri verzi. Tepalele interne în număr de 5-8, mult mai scurte sunt transformate în nectarine.

Fructul este o polifoliculă alcătuită din 3-5 folicule concrescute la bază. Întâlnită pe marginea ogoarelor, locuri ruderaie.

***Consolida regalis* – nemțișori de câmp (Fig. 57)**

Plantă erbacee anuală, cu tulpina înaltă de 25-40 cm, ramificată, frunzele digital-sectate (dublu sau triplu fidate) cu lacinii înguste liniare.

Flori formate din 5 tepale violet-albastre dintre care cea superioară lung pintenată. Nectarinele în număr de 2 sunt concrescute într-o lamina trilobată. Fruct foliculă. Comună prin locuri cultivate și ruderaie.

Fig. 56 *Nigella arvensis* – negrușcă

Fig. 57 *Consolida regalis* – nemțișori de câmp

***Anemone nemorosa* – păștița albă (Fig. 58)**

Plantă erbacee perenă, cu rizom orizontal și cu tulpina floriferă înaltă de 6-20 cm, la vârf cu 3 frunze verticilate, cu limbul trisectat, cu segmentele mai mult sau mai puțin adânc incizate.

Florile solitare formate din 6-8 tepale albe până la roz-liliachiu. Fruct multiplu numit poliachenă (polinuculă). Este frecvent răspândită prin pădurile de foioase, în amestecurile de fag cu rășinoase, tufărișuri pe soluri revene până la jilave, afânate, bogate în baze, slab până la moderat acide. Plantă indicatoare de humus de tip mull.

***Anemone ranunculoides* – păștița galbenă (Fig. 59)**

Plantă erbacee perenă care se aseamănă morfologic cu specia precedentă. Tulpina floriferă la bază cu o singură frunză trisectată, la vârf cu un verticil de 3 frunze trisectate.

Florile sunt solitare sau câte două formate din 5 tepale galbene. Fruct multiplu-poliachenă. Crește prin pădurile de foioase, cele de amestec, tufărișuri de la câmpie până în etajul alpin.

***Hepatica nobilis* – trei răi (Fig. 60)**

Plantă erbacee perenă cu un rizom brun-negricios, cu tulpina aeriană, uniflorală, neramificată. Frunzele bazate lung pețiolate, trilobate.

Flori solitare, terminale, formate din 6-7 tepale albastre-azurii. Fruct multiplu. Crește prin pădurile de foioase și cele de amestec cu rășinoase, tufărișuri, prin locuri umbrite de la câmpie până în etajul montan. Este toxică.

***Clematis vitalba* – curpenul de pădure (Fig. 61)**

Plantă lemnoasă - liană agățătoare cu ajutorul cârceilor, tulpina înaltă de 5-10 m, groasă de 3-6 cm, cu o scoarță gălbuie-albicioasă care se exfoliază în fibre lungi. Frunze opuse, lung pețiolate, imparipenat compuse cu 3-5 foliole.

Florile grupate în inflorescențe cimoase lung pedunculate formate din 4 tepale albe, albe-verzui, pe ambele fețe alb, des și scurt pubescente. Fructe poliachene cu stilele lungi păroase. Crește prin zăvoaie, margini și rariști de pădure, tufărișuri, pe garduri de la câmpie până în etajul montan.

Fig. 58 *Anemone nemorosa* – păștița albă

Fig. 59 *Anemone ranunculoides* – păștița galbenă

Fig. 60 *Hepatica nobilis* – trei răi

Fig. 61 *Clematis vitalba* – curpenul de pădure

***Ranunculus repens* – piciorul cocoșului (Fig. 62)**

Plantă erbacee perenă cu un rizom vertical gros și cu un număr mare de rădăcini fibroase albe. Tulpina erectă sau ascendentă înaltă de 15-30 cm la bază cu stoloni lungi prevăzuți cu rădăcini adventive la noduri. Frunzele bazale lung pețiolate, trisectate, cele tulpinale asemănătoare, cele superioare trifidate sau întregi.

Flori lung pedunculate alcătuite din 5 petale galbene-aurii, lucitoare prevăzute la bază cu o gropiță nectariferă, 5 sepale verzi-gălbui, alipite de petale. Fructul poliachenă (polinuculă) format din achene galbene, turtite. Crește prin pajiști, păduri, zăvoaie, malul apelor, șanțuri, ogoare, grădini, locuri ruderaale.

***Ranunculus auricomus* – piciorul cocoșului de pădure (Fig. 63)**

Plantă erbacee perenă cu un rizom scurt, vertical, tulpina floriferă cu 1-3 ramuri. Frunzele bazale lung pețiolate cu limbul rotund sau reniform, cele tulpinale sectate până la bază cu segmente liniare întregi.

Flori formate din 5 sepale gălbui-verzui, 5 petale aurii. Fruct poliachenă constituit din numeroase achene lungi. Crește în pădurile de foioase din regiunea de câmpie până în cea montană pe soluri revene, până la jilav-umede, moderat acide până la neutre. Plantă indicatoare de humus de tip mull.

Fig. 62 *Ranunculus repens* –
piciorul cocoșului

Fig. 63 *Ranunculus auricomus* –
piciorul cocoșului de pădure

***Ranunculus arvensis* - piciorul cocoșului de arătură**

Plantă erbacee anuală cu frunzele trisectate în segmente mai mult sau mai puțin întregi. Fiori mici gălbui verzi, 5 petale galbene cu gropițele nectarifere acoperite. Fructul poliachenă constituit din anchene cu suprafețele acoperite de spini deși și conici.

Buruiană foarte răspândită prin culturi, grădini, pârltoage, locuri ruderaale.

***Ranunculus ficaria* – sălățița (Fig. 64)**

Plantă erbacee perenă cu rădăcini tuberizate (îngroșate în formă de tuberculi), tulpina scurtă, glabră, frunze cărnoase, lucioase cu limbul rotund sau triunghiular cordat. La axila frunzelor se dezvoltă muguri ovoizi-bulbili cu rol în înmulțirea vegetativă. Florile formate din 3 sepale gălbui-albe, gălbui-verzi, cu 6-12 petale galbene, cu gropițele necatrefere acoperite cu solzi. Fruct poliachenă. Foarte răspândită prin păduri, tufișuri, zăvoaie, în locuri cu soluri jilav-umede, cu humus de tip mull. Frunzele sale pot fi consumate ca salată când sunt tinere și crude.

***Adonis vernalis* – ruscuța de primăvară (Fig. 65)**

Plantă erbacee perenă cu tulpina tufos ramificată înaltă de 10-30 cm. Frunze compuse de 2-3 ori penat sectate.

Flori solitare de 3-6 cm în diametru formate din 5 sepale brun-membranoase și 10-20 petale galbene-aurii, lucitoare. Fruct poliachenă (polinuculă) cu achenele scurt pubescente. Crește prin pajiști uscate, însorite, rariști de pădure.

***Adonis aestivalis* - cocoșei de câmp**

Plantă erbacee anuală cu tulpina neramificată, înaltă de 20-40 cm. Frunze compuse, de 3-4 ori penat sectate cu segmenteele îngust liniare. Flori solitare roșii sau portocalii cu o pată neagră la bază. Fructul poliachenă constituit din numeroase achene pe partea ventrală cu 2 dinți și terminate cu un rostru drept, verde.

Buruiană comună prin semănături de păioase, arături, marginea culturilor.

Fig. 64 *Ranunculus ficaria* – sălățița

Fig. 65 *Adonis vernalis* – ruscuța de primăvară

Ordinul *Berberidales*
Familia *Berberidaceae*

***Berberis vulgaris* – dracilă (Fig. 66)**

Arbust în tufă deasă, înalt până la 2 m, cu ramurile aplecate spre exterior, lujerii galbeni-roșcați, cenușii, muguri mici, ovoizi cu solzi uscați. Frunzele de pe brahiblaste alterne, simple, eliptice sau obovate cu marginea spinos serată, cele de pe ramurile lungi transformate în spini simpli (la vârful ramurei) sau trifurcați (la baza ramurei).

Florile mici dispuse în raceme simple, pendule, formate din 6 sepale libere dispuse pe 2 cicluri, 6 petale libere dispuse tot pe 2 cicluri. Fructul este o bacă roșie elipsoidală cu un conținut bogat în vitamina C, comestibilă. Specie de lumină, rezistentă la ger, prezintă o răspândire sporadică pe pante înșorite cu tufărișuri, margini de păduri de la câmpie până în etajul colinar. Are o importanță silviculturală benefică în consolidarea și fixarea solurilor afectate de eroziune (mai ales pe cele superficiale cu substrat calcaros), datorită sistemului radicular bine dezvoltat, este cultivată în garduri vii deoarece suportă foarte bine tunderea, dar este și dăunătoare prin faptul că este gazdă intermediară pentru rugina grâului (*Puccinia graminis*).

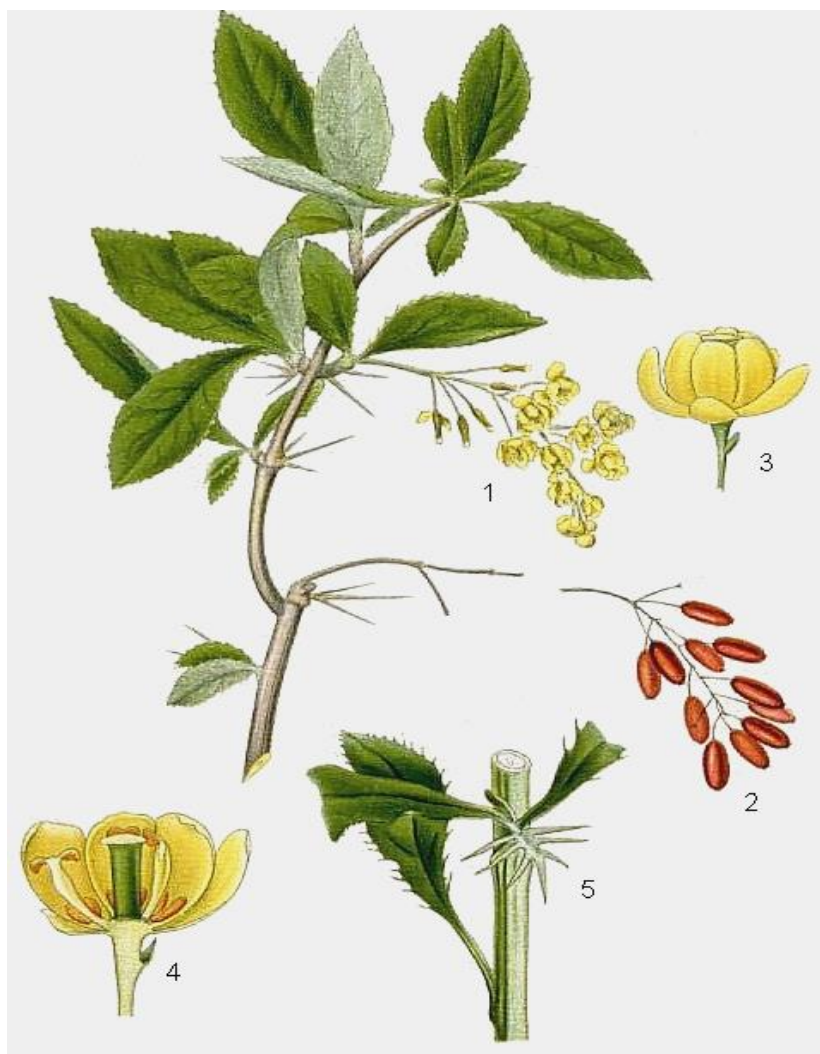

Fig. 66 *Berberis vulgaris* – dracilă

1 – Ramură floriferă, 2 – Ramură cu fructe, 3 – Floare, 4 – Secțiune prin floare,
5 – Ramură cu frunze transformate în spini

***Mahonia aquifolium* – mahonie** (Fig. 67)

Arbust tufos înalt până la 1 m, cu frunze imparipenat compuse, pieleose, strălucitoare, persistente, formate din 5-9 foliole alungit-ovate, pe margini spinos-dințate. Florile mici, palid galbene, grupate în raceme terminale, formate din 9 sepale și 6 petale.

Fructul este o bacă lunguiață neagră albastruie. Este cultivat ca arbust ornamental prin parcuri, grădini, cimitire, fiind folosit la confecționarea jerbelor de flori pe timpul iernii.

Fig. 67 *Mahonia aquifolium* – mahonie

1 – Ramură cu frunze compuse, 2 – Flori sub formă de raceme

3 – Fructe sub formă de bace lunguițe

Ordinul *Papaverales*

Familia *Papaveraceae*

***Papaver somniferum* – macul de grădină** (Fig. 68)

Plantă anuală cu țesuturi laticifere articulate, cu un latex alb, tulpină înaltă de 1-1,5 m ramificată, glabră.

Frunzele bazale penat lobate, pețiolate, cele superioare scurt pețolate sau sesile, pe margini inegal divizate, glabre.

Florile terminale, solitare, mari, lung pedunculate, formate din 2 sepale, verzi, păroase, caduce, 4 petale mari roșii, roze, violete sau albe, la bază cu pete negre.

Fructul o capsulă globuloasă sau ovoidă cu semințe reniforme albe sau cenușiu-albăstrui. Cultivată pentru semințele sale oleaginoase, bogate în alcaloizi, folosite în industria alimentară și farmaceutică.

***Papaver rhoeas* – macul de câmp** (Fig. 69)

Plantă erbacee anuală cu tulpina înaltă de 30-90 cm, bogat ramificată, păroasă. Frunzele bazale lanceolate sau alungit-eliptice penat lobate, penat sectate, cele superioare sesile, ovate sau eliptice, toate aspru păroase. Flori solitare, mari cu petalele roșii, cu o pată neagră la bază. Fructul o capsulă globuloasă.

***Chelidonium majus* – rostopască (Fig. 70)**

Plantă erbacee perenă cu tulpina bogat ramificată, frunze mari alterne, imparipenat sectate formate din 2-5 perechi de segmente ovate, pe margini lobat-crenate. Organele vegetative conțin un latex de culoare portocalie. Flori galbene grupate într-o inflorescență umbeliformă.

O floare prezintă 2 sepale verzi, 4 petale galbene dispuse pe 2 cicluri. Fructul este o capsulă. Plantă nitrofilă ce crește prin locuri umbroase din tufărișuri, margini de pădure, grădini, pe lângă garduri, ziduri, ruine.

Fig. 68 *Papaver somniferum* – macul de grădină
1 - Planta cu o floare și un boboc, 2 - Fruct capsulă,
3 - Secțiune prin fruct

Fig. 69 *Papaver rhoeas* – macul de câmp
1 - Rădăcină pivotantă, 2 - Planta cu o floare și un boboc,
3 - Fruct capsulă

Familia *Fumariaceae*

***Fumaria schleicheri* - fumariță**

Plantă erbacee anuală, mărunță, cu frunzele de 2 ori penat sectate și cu segmentele liniar lanceolate. Florile sunt roșii sau roze. Fructul o achenă (nuculă) globuloasă, unispermă.

Buruiană ce crește prin ogoare, grădini, pârlouge, tufărișuri, vii.

***Dicentra spectabilis* - cerceii doamnei**

Plantă perenă cu tulpina glabră, înaltă de 50-80 cm, ramificată. Frunze lung pețiolate cu segmentele obovat-cuneate sau ovate. Florile cordiforme, turtite lateral dispuse în raceme terminale pendule. Fructul este o capsulă bivalvă, multispermă.

Plantă cultivată prin grădini pentru culoarea și forma florilor mai ales în mediul rural.

***Corydalis bulbosa* (*Corydalis cava*) – brebenei (Fig. 71)**

Planta erbacee perenă în sol cu un tubercul gol pe dinăuntru, afară cu o tulpină mărunță cu 2 frunze alterne, pețiolate, dublu ternate cu foliole trilobulate.

Flori roșii-violete, albe-gălbui, dispuse în raceme simple, fiecare fiind alcătuite din 2 sepale mici caduce, 4 petale dispuse în 2 cicluri.

Fructul este o capsulă lungă. Crește prin stejăretele de luncă, șleauri de deal, făgete, amestecuri de fag cu rășinoase, pe soluri revene sau jilav-umede, moderat acide cu humus de tip mull, de la câmpie până în regiunea montană.

***Corydalis solidă* – brebenei (Fig. 72)**

Se deosebește de precedenta prin tuberculul subteran compact și prin prezența unei frunze scvamiforme spre baza tulpinii florifere.

Fig. 70 *Chelidonium majus* – rostopască
 1 – Planta cu flori, 2 – Floare închisă,
 3 – Floare deschisă (cu două sepale verzi),
 4 – Fruct capsulă, 5 - Semințe

Fig. 71 *Corydalis cava* –
 brebenei

Fig. 72 *Corydalis solida* –
 brebenei